

Takauksen myöntäminen Turun Seudun Vesi Oy:lle

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 95
274/02.01.03/2023

Valmistelija

Kaupunginlakimies Turo Järvinen

Turun Seudun Vesi Oy ("Yhtiö") on pyytänyt omistajakunniltaan takausta yhteensä enintään 68 500 000,00 euron lainoille. Lainat on tarkoitus käyttää Halisten varavesilaitoksen rakentamiskustannuksien kattamiseen ja lainoja nostetaan vain hankkeen toteutukseen tarvittava määrä. Tarkoitus on, että Yhtiön osakkeenomistajat, jotka merkitsevät Halisten varalaitosinvestointia varten luotavan Yhtiön F-osakesarjan osakkeita, antavat lainoille takauksen F-osakesarjan omistusosuuksien mukaisessa suhteessa. Yhtiö ei ole vielä hakenut lainoja tai neuvotellut niiden ehdoista, mistä johtuen tarkat lainaehdot eivät vielä ole selvillä. Lainojen määrä tulee kuitenkin olemaan yhteensä enintään 68 500 000,00 euroa, laina-ajat enintään 50 vuotta ja korko 3, 6 tai 12 kk:n Euribor enintään 1,00 %:n marginaalilla tai kiinteäkorkoisina enintään 5,00 %:n korolla. Kaupungin on takausta antaessaan huomioitava kuntalain ja EU-valtiontukisäännöksiä mukaiset juridiset reunaehdot.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain 12 luvussa eikä osuuskuntalain 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa. Lisäksi Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Esitetty takaus täyttää kuntalain 129 §:ssä asetetut edellytykset. Kielletyn valtiontuen määritelmä pohjautuu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaan, jossa valtiontuki määritellään jäsenvaltion myöntämäksi taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnettyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaikkien edellä mainittujen kriteerien tulee täytyä, jotta kyse olisi EU-valtiontukisäännöksiä alaisesta toiminnasta.

Kuntalaissa 126 §:ssä on määritelty kansallisesti, mitä ei ainakaan katsota EU-valtiontukisäännöksiä alaiseksi toiminnaksi. Kuntalain 126.2 §:n 5 momentin perusteella kunta ei hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla ainakaan, jos toiminta perustuu lakiin perustuvaan monopoliasemaan tai muodostaa luonnollisen monopolin tai tuottaa välittömästi näihin liittyviä palveluja. Lain perusteluissa (HE 268/2014 vp s 45) on esitetty, että lakiin perustuvaa monopoliasemaa tai luonnollista monopoliasemaa sekä tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvää toimintaa ei katsota hoidettavaksi kilpailutilanteessa markkinoilla, vaikka toiminta täyttäisikin muutoin esimerkiksi elinkeinotoiminnan edellytykset. Lakiin

perustuvia monopoleja ovat muun muassa vesihuoltotoiminta laitoksen toiminta-alueella.

Yhtiön tehtäviin kuuluu omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenpuhdistusta- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiön omistavat kunnat muodostavat rajallisesti määriteltävän markkina-alueen, jonka asukkaiden talousveden Turun Seudun Vesi Oy tuottaa. Turun Seudun Vesi Oy:llä on jakelualueella luonnollinen monopoli. Vesihuoltolain (119/2001) mukaan yhtiön toiminta-alueella ei voi olla kilpailevaa toimintaa ja sen toiminta muodostaa luonnollisen monopolin tällä alueella. Täten sen toimintaan ei sovelleta EU-valtiontukisäännöksiä mm. EU:n komission antamaa ns. takaustiedonantoa (EUVL 2008/C155/10), joka edellyttää mm. takausprovision perimistä ja takauksen rajaamista 80 prosenttiin lainan määrästä.

Takauksen osalta on kuitenkin varmistettava, ettei takauksesta aiheutuva tuki kanavoidu yhtiön mahdollisesti harjoittamaan EU-valtiontukisäännöksiä alaiseen toimintaan.

Kuntalain 14 §:n mukaan takaussitoumuksen antamisesta päättää kaupunginvaltuusto.

Osakeannissa annettavat F-sarjan osakkeet liitteenä

Liite 1, KH 25.3.2024

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää takauksen Naantalien kaupungin F-osakesarjan omistusosuuden mukaisessa suhteessa 8,534 %:lle Turun Seudun Vesi Oy:n erikseen neuvottelemalle Halisten varavesilaitoksen investoinnin edellyttämälle yhteensä enintään 68 500 000,00 euron lainoille siten, että laina-ajat ovat enintään 50 vuotta ja korko 3, 6, tai 12 kk:n Euribor enintään 1,00 %:n marginaalilla tai kiinteäkorkoisina enintään 5,00 %:n korolla.

Samalla valtuusto oikeuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään kuntien takaukselle mahdollisesti edellytetyn takausprovision yhtäläisenä kaikille.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.